

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยใช้แบบจำลองชิปป์ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประเมินองค์ประกอบด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2549 จำแนกเป็น โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 1,749 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 1,313 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 778 คน รวมทั้งสิ้น 3,840 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ในปีการศึกษา 2549 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน และครูผู้สอนระดับช่วงชั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกเป็น โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 159 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 120 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 71 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

| อำเภอ                  | ประเภทของสถานศึกษา | ประชากร  |          |          |       | กลุ่มตัวอย่าง |          |          |     |
|------------------------|--------------------|----------|----------|----------|-------|---------------|----------|----------|-----|
|                        |                    | ช่วงชั้น | ช่วงชั้น | ช่วงชั้น | รวม   | ช่วงชั้น      | ช่วงชั้น | ช่วงชั้น | รวม |
|                        |                    | ที่ 1-2  | ที่ 1-3  | ที่ 3-4  |       | ที่ 1-2       | ที่ 1-3  | ที่ 3-4  |     |
| 1. เมืองสระแก้ว        |                    | 457      | 149      | 154      | 760   | 41            | 14       | 14       | 69  |
| 2. วัฒนานคร            |                    | 277      | 226      | 116      | 619   | 25            | 21       | 10       | 56  |
| 3. อรัญประเทศ          |                    | 219      | 182      | 112      | 513   | 20            | 17       | 10       | 47  |
| 4. คาพระยา             |                    | 209      | 146      | 89       | 444   | 19            | 13       | 8        | 40  |
| 5. เขาฉกรรจ์           |                    | 186      | 147      | 59       | 392   | 17            | 13       | 6        | 36  |
| 6. วังน้ำเย็น          |                    | 181      | 154      | 110      | 445   | 17            | 14       | 10       | 41  |
| 7. คลองหาด             |                    | 115      | 79       | 56       | 250   | 11            | 7        | 5        | 23  |
| 8. กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์ |                    | 111      | 86       | 42       | 239   | 10            | 8        | 4        | 22  |
| 9. กิ่งอำเภอโคกสูง     |                    | 106      | 32       | 40       | 178   | 9             | 3        | 4        | 16  |
| รวม                    |                    | 1,861    | 1,201    | 778      | 3,840 | 169           | 110      | 71       | 350 |

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ สร้างขึ้นโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและประยุกต์ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Best, 1993, pp. 246-250) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ความคิดเห็นและกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วน ข้อคำถามดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง เห็นด้วย

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

### การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา บทความ เอกสารประกอบหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษา สร้างแบบสอบถามให้ข้อความครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ

ของหลักสูตรที่ต้องการประเมิน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาเสนอให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา

ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการติดต่อประสานงานจำนวน 5 ท่าน โดยจัดทำหนังสือขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้

3.1 ผศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชา

บริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ผศ.ดร.สมโภชน์ เอนกสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 ดร.มณฑิรา ชุมคอกไม้

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.4 ผศ.ณัฐมนต์ คมจำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชา

หลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.5 นางชื่นจิตร เกิดแจ้ง

ศึกษานิเทศก์ อศ. 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

4. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนอให้อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งและแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-

Total Correlation) ทั้งนี้โดยเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ไปใช้เป็นข้อคำถาม ในแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า แบบสอบถามการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .95

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1973, pp. 202-204) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่า แบบสอบถามการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เชื่อถือได้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยัง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วทั้ง เขต 1 และเขต 2 เพื่ออำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา
2. ขอหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วทั้ง เขต 1 และเขต 2 ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามให้กับครู จำนวนทั้งสิ้น 350 ฉบับ โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนตามกำหนด ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนในเวลาที่กำหนด จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.57
3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จนกระทั่งได้รับคืนมาอีก 13 ฉบับ ทำให้สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ทั้งสิ้น 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.29

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน และระดับช่วงชั้น ที่สอน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และ

ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ในด้านบริบทของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไปพิจารณาตามแนวของ ลิเคิร์ต (Best, 1993, p. 247) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคะแนนความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้คุณสมบัติของความต่อเนื่องของคะแนนเป็นแนวทางเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิตแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

- |             |         |                                    |
|-------------|---------|------------------------------------|
| 4.51 – 5.00 | หมายถึง | มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด  |
| 3.51 – 4.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก        |
| 2.51 – 3.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง    |
| 1.51 – 2.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย       |
| 1.00 – 1.50 | หมายถึง | มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด |

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเที่ยงเบนมาตรฐาน ในด้านบริบทของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ด้านกระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)